

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 8. sz.

A társadalom parazitái.

A természettudósok szerint minden állatnak, minden növénynek meg van a maga élősdije. Mindenik egy-egy faj ilyen parazita szivja az életerejét s a tünődő szociológus boldognak mondja a virágot, hogy csak egyfajta élősdije van, ellentétben az emberi társadalommal, melynek életerejét a paniperdáknak s mindenféle naplopóknak megszámlálhatatlan legiója pusztítja gyökerében úgy, mint virágjában.

És a társadalom e parazitái ellen nem olyan könnyű a védekezés, mint például a philloxera ellen, melyet egy jó adag szénkénnel hetediziglen ki lehet irtani. — Évezredekken keresztül hasztalan fáradtak a társadalom orvosai, nem találták fel azt az orvosságot, amelylyel meg lehetne szabadítani a társadalmat a sok mindenféle szilpolytól.

Az oláh cigány, a verklis, a koldus, a csavargó, vándorló, a sok mindenféle csibész, a zsebmetező, kerítő, vásártéri tolvaj, kaszabetőrő és még sok-sok policájvidrig alak évezredek óta annyi gondot adott a társadalomnak, hogy mai napig sem bírta csak némileg is megteremteni a védekezés sikeres módját velük szemben.

Itt van mindjárt a cigánykérdés. Valóságos tengeri kigyója a közrendészet orvosainak.

Mi mindent ki nem találtak már az emberek, hogy letelepítsék, munkára kényszerítsék és a társadalom hasznos tagjaivá tegyék ezeket a vidámlelkű, enyveskező, renyhe s dologkerülő alakokat. És mind hasztalan. Ők megmaradtak ma is a régi paradicsomi állapotban. Hazájuk széles e világ. Hol itt, hol ott ütök fel sátraikat a környékbeli tisztas polgárok legnagyobb rémületére. Mert ahol ők megtelepszene, ott azután megindul a lopás. Kezdve a csirkétől, fel-

egészen a lóig és a cimeres ökörig, ellopnak mindent, ami csak lotható. Kártyavetés, jóslás és apró fémmunkák árulgasztásának örve alatt behatolnak az egyes házakba. Kilesik, hogy mit lehetne ellopni és azért az éj leple alatt szépen el is jönnek.

De nemcsak a lopás és rablás hoz nekik kenyeret.

Nagyszerűen értenek a csalás mesterségéhez is. A legkörmönfontabb módon csapják be a hiszékeny szerelmest és a hirtelen meggazdagodni vágyó bamba parasztot, miközben kifosztják az utolsó fillérjétől s lehúzzák róla — mint mondani szokás — még az inget is.

A büntető törvény velük szemben csaknem hatálytalan. Ha csak tetten nem érik őket, akkor a mai modern törvények szerint nem lehet közülök egyet sem elítélni, mert fehér holló létezik ugyan, de bünbánó és beismérésben levő cigány kerek ék alatt. Letagadja a csillagot az égről, hazudik és képtelenebbnél-képtelenebb meséssel áll elő, de ezért kivágja magát. Nem marad benn a szószban. Eddig imponált neki a szolgabíró, meg a csendőr. Ma már egyiktől sem fél. Vakmerősége, kegyetlensége egyre nő, úgy, hogy egyes vidékeknek valóságos rémeivé nőtte ki magát az a kóborló had.

Németország legujabban azt találta ki, hogy mindenkitől elveszi a gyermekét s lelencházban, vagy más intézetben neveli. E miatt ott igen megcsappant a számuk. Idejöttek hozzánk onnan is és így a németek baja is a mi nyakunkba szakadt.

Ahoz persze szegények vagyunk, hogy mi is utánozzuk Németország példáját s a kóbor népséget tovább szorítsuk kelet felé. Nincs tehát mást tennünk, mint más megoldáson törni a fejünket. Nézetünk szerint az egyetlen mód volna, hogy megszabaduljunk tőlük, hogyha összefognánk őket és kihordanánk

mind — Amerikába. Ott talán még lenne belőlük valami mert ott ma még — lopásból is meg lehet élni.

Hol vannak a szabadkai iparosok.

A Bácskai Hirlap mai számában ez alatt a cím alatt hosszú bevezetéssel Nánay Mihálynak egy cikke jelent meg. Ugy a bevezetést, mint a cikket egyelőre nem szabad másnak betudnunk, mint részben a rossz információknak, részben pedig az országos iparkongresszus ügyében való teljes járatlanságnak.

Először is a fővárosi lapnak a B. H. cikkében idézett és Szabadkára vonatkozó dicséretére megjegyezzük, hogy az az indítvány melyet a központi bizottságnak ülésében felvetettek egy miskolci iparos indítványa, amelyet helytelennek tartottak már a központi bizottság ülésén is azért mert képtelenség az ipartörvény revízióját tárgyalni anélkül, hogy a kormány képviselője elő ne adja a kormány által eddig foganatosított intézkedéseket. A kongresszus teendője ezen intézkedések felülbírálása lenne.

Hogy Szabadkáról nem volt jelen iparos? Hát kérem arról maguk az iparosok tehetnek. A központi bizottságnak ezen alkalommal tagjai voltak a szabadkai bizottság tagjai, akiket erről értesített is dr. Reisner Lajos. Hogy miért nem jöttek föl? Azt ők tudják megmondani.

Külömben megjegyezhetem, hogy Szeged, Kolozsvár, Debrecen és még sok más város sem iparosokat küldött föl a központi bizottság ülésére, hanem vagy a kamarák titkárait, vagy a testületek jegyzőit. Meg kell jegyezni még, minden félreértés kikerülése végett, hogy mi szabadkaiak is mint az előkészítő bizottság tagjai vettünk részt az ülésen és csak az egyedül hivatott Szalay Mátyás főkapitány, hívta meg a város nevében a kongresszust, ami elkerülhetetlen udvariassági aktus volt.

A kongresszus pedig nem Szabadkának, mint a városnak az érdeke, hanem kizárólagosan az ország és így Szabadka iparosaié is. És a szabadkai előkészítő bizottság első ülésén ez anyira kifejezésre jutott, hogy Szabó Gyula, szegedi kereskedelmi és kamarai titkár indítványára az előkészítő bizottság felkérte a tanácsot, hogy még az előkészítő bizottságban is csak egy taggal képvisel-

tesse magát, nehogy az ipartestületek autonóm jogain még csak látványosan csorbát is ejtsünk. Hogyan lehet tehát a tanácsot bántani, mikor az maguknak az iparosoknak a kérelmére vonult vissza?

Az sem áll, hogy a szabadkai iparosok az alapvető elekesztő munkálatokon nem vettek részt. Az első ülésen, melyet Szabadkán tartottak meg és amelyet a Bácskai Hirlap is hosszasan közölt, Szabó Gyula titkár indítványára a szabadkai iparosok fogadták el és állapították meg a munkaprogramot, melynek megállapítása a központi bizottság kizárólagos joga, de amely a szabadkaiak által készített programot alapul vette. Mindez még mindig a szabadkai iparosok érdeme.

A központi bizottságnak más teendője nincs is. Mert ülésén nem tárgyalnak érdemben, hanem a programot állapítják meg és az előadókat jelölik ki. Ezek az előadók pedig olyanok, hogy Magyarország iparosai büszkének lehetnek reá és náluknál különbeket senki sem jelölhetett volna ki, amint tudhatta volna ezt a B. H. mert ő is közölte az előadókat.

Hogy a város tanácsa minő előzékenységgel viseltetett Szabadka iparosai iránt, bizonyítja ezt az, hogy — jól lehet egyetlen krajcárral sem tartoznék hozzájárulni a kongresszus költségeihez, — mégis megtette, hogy az ipartestületet a költségektől megkímélendő, a kongresszus méltó fogadtatására megszavazott összegből hármunk költségeit fedezte, hogy így az ipartestület annál több taggal, de csakis az előkészítő bizottság tagjai közül, képviseltesse magát, mert a központi bizottságnak kizárólagosan csak ezek lehettek a tagjai, a központi bizottság határozatából, amely bizottság megtehette volna azt, hogy az egész ország iparosai mellett Szabadkának is csak annyi jogot adjon, mint más város ipartestületének.

Mért bántják a város vezetését érdemeiért: azért, hogy tisztelettel elismerte az iparosok autonóm jogát, azért, mert egyetlen város sem tette meg azt, hogy a náluk megtartott kongresszus előmunkálatait csak egy fillérrel is elősegítse, de Szabadka mostani vezetősége megtette, azt nem értjük. Ez a bántás nem az iparos érdekek helyes, hanem helytelen felfogása, amit Szabadka iparosai aligha köszönnek meg.

Ez a dolog a maga igazában, nem pedig úgy, ahogy azt a Bácskai Hirlap fejtüntette.

Dr. Heiszler J. orvostudor
Vizgyógyintezete
Szabadka, Mária-Terézia park, vasút mellett

Gyógy módok: massage, vizcura, szénsavas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torna
Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hysteria, főfájás, és szédülésnél
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív bajoknál: szénsavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

Telefon 211. sz.
Prospectus

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

Két tanonc felvétetik Fierst J. cukrászdájában.

2500—3000 liter fehér és siller bor, jó minőségű, 16—18 kr. literje eladó. Cima kiadóhivatalban.

Vesz használt tankönyveket regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű »Progress« cigarettá hűvelő főraktára Nikotin mentes egyiptomi papír 100 hűvelő egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószer. Irodai felszerelések bámulatolcsók. Kölesön könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbja az Antikvariumba.

Részletfizetésre Porcellán szervizek, lámpák. Megkeresésre árlap ingyen. Jovánkovics Károly Szegeden.

Egy csinos szőke 34 éves jó állású nőtlen uriember ismeretség hiányában ez uton akar ismeretséget kötni házasság céljából fiatal özvegyel vagy hajadonnal 25—28 évig, ki pár ezer korona hozománnyal bír. Fényképpel ellátott leveleket titoktartás mellett, „Gondnélküli jövő” alatt a kiadóhivatalba kérek.

Nagy jövedelmet biztosít magának aki Erzsébet szanatórium és más fajta sorsjegyek eladásával foglalkozik. Uj! az eladást lényegesen megkönnyítő módszer. Ajánlatok Bank és pénzváltó r. t. Budapest VIII., József-körút 16 sz.

Javitóvizsgálatra érettségizett tanulót biztos sikerrel előkészít. Cima a kiadóhivatalban.

Kocsi egy lóra való megvételre keresetnek. Cima a kiadóhivatalban.

Budapesti cimbalom tanítónő az iskolai szünet alatt házaknál aaposan tanít kottából, mérsékelt árral. Cima a kiadóhivatalban.

Automobil 12—14 lóerejű 5 ülésű, nyári tetővel, 2 hengeres, 4 sebességgel, francia gyártmány, kitűnő minőségben 2000 forintért eladó. Kormos Gyula és társa bankházában, V., Dorettya-utca 5. sz.

Szabadkézből eladó

IV-ik kör, Mayláth-utca 105. számú

Sarokház,

amely alkalmas üzlethelyiségnek. — Áll két külön lakásrészből: az egyik 3, a másik 2 szobából és a hozzátartozó mellékhelyiségekből.

11367/1905. polg. sz.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Kunbaja község határában levő urbéri birtokok tagosítása végett a tényleges birtokosoknak az 1880. évi X. t.-c. és az 1871. évi XXII. t.-c. értelmében leendő megszavaztatása céljából határnapul 1905. évi augusztus 7 ik napjának d. e. 9 óráját tűzte ki Kunbaja község házához azon célból, hogy a birtokosoknak a birtok szerinti többsége kívánja-e a tagosítást. A nem szavazók a tagosítást kívánókhöz számítatnak.

A szavazási lajstrom összeállítása ugyanezen napon történik. Szabadkán, 1905. évi június hó 27-én.

Strelitzky helyett:

Oláh Ferencz,
kir. tszóki bír.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál
tulajdonos
LEOPOLD GYULA szerkesztő
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Lapelárusítók

havi fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Vadkerten,

állomáshoz 15 percre,

74 holdas birtok,

benne 3 éves 16 holdas szőlőtelep, kedvező árban eladó.

Cima a kiadóhivatalban.

Tiszta és jó

csomagolópapír

lapunk nyomdájában

különként is kapható.

50 hektoliter

siller bor

literenkint

13 krért eladó

Cima a kiadóhivatalban.

Palicson

2 villa lakás

a földmives iskola közelében

levő fenyvesben

butorozva

vagy anélkül

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a nagyérdemű vevő-közönséget ezuton is értesíteni, miszerint

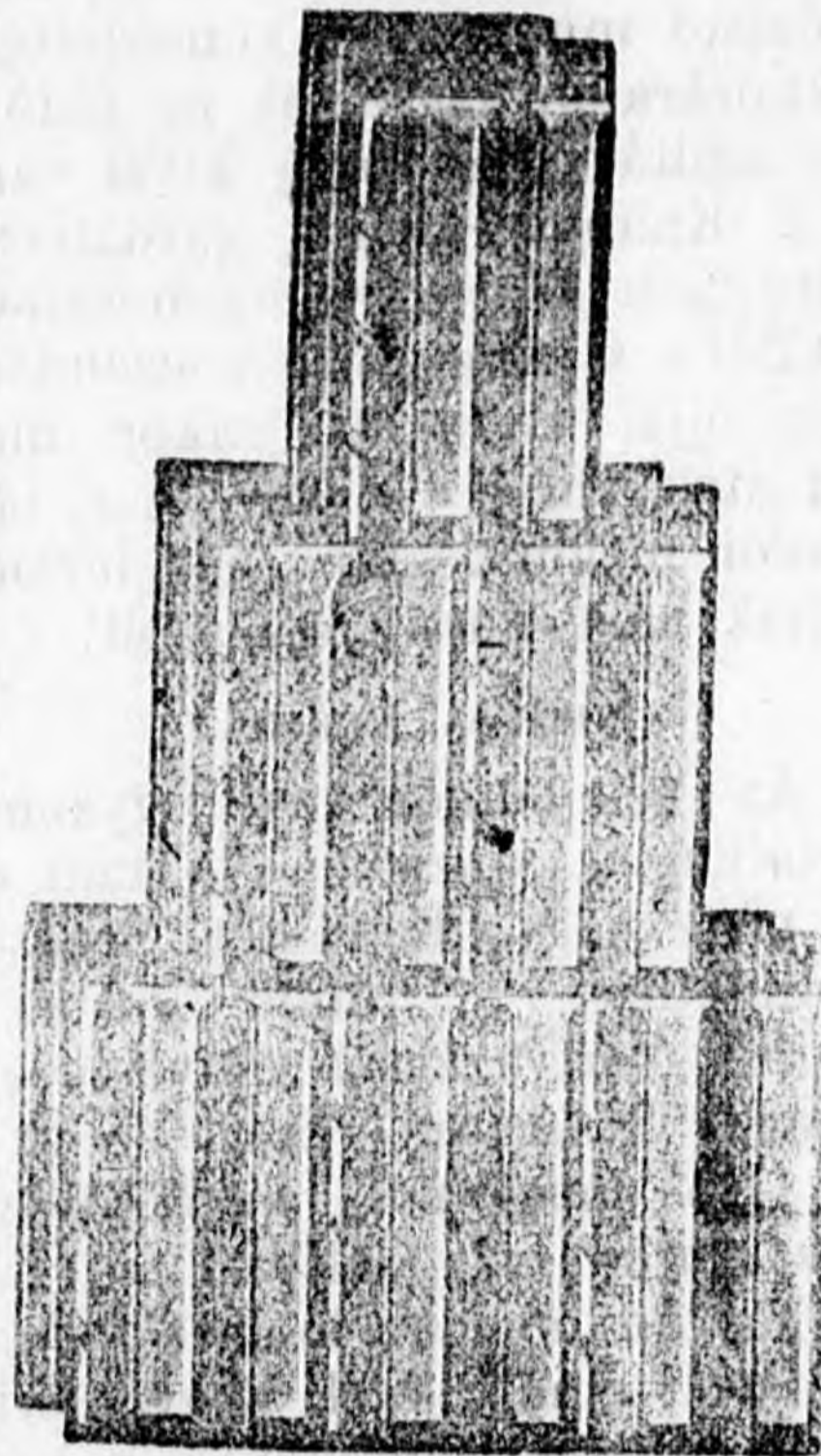
Szabadkán,
a vasut területén,

szabadalmazott 272. sz.

átfedő

cserepeinkből

a nagyérdemű vevő-közönség kényelmére kellő mennyiségben állandóan készletben tartunk ezen raktárunk kezelésével

Blahó János

urat (lakik Szabadkán) biztuk meg.

Fő-fő törekvésünk oldalirányul, hogy t. vevőinket pontos és gyors kiszolgálásban részesítsük s kérjük szives pártfogását.

Olcsó árak!

Kitűnő tisztelettel

Bohn M. és Társai

gőztéglagyár, Nagykikinda.

Gyakornokul

felvétetik nagyobb ügynöki üzletben néhány közpiskolát végzett

FIU.

Németnyelvben jártasak előnyben részesülnek.

Cima a kiadóhivatalban.

Egy nagy pince

az István-utcában, dr. Blum-féle házban, Horovitz gabona-kereskedővel szemben, —

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a házmaster.

Lakatos műhely átvétel

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy helyben Árpád-utca 158. sz. alatt évek óta fennálló jó hírnevű

néhai Fülöp Lajos-féle

Épület és műlakatos műhelyt

átvettük és azt ujonnan átalakítva épület, mű és géplakatos műhelyé, tovább fogjuk vezetni.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m. épület mű és géplakatos és különösen pincegazdászati gépmunkákat stb.

Elvállalunk továbbá épületek és kutak jó karbon tartását évi átalányban. — Takarékos tüzhelyek készítése.

E téren szerzett sok évi tapasztalatunk előre is biztosítja a n. é. közönséget, hogy pontos, gyors és jó munka valamint jutányos árak által teljes megalégedés kiérdemeljük.

Tisztelettel

Bory Béla és Mamuzsich Kálmán

mű- és géplakatosok
Árpád-utca 158. sz. Szabadkán.